

11. Sınıf Tarih Ders

1. Ünite Notları

1595-1700 YILLARI ARASINDAKİ SİYASİ GELİŞMELER

XVII ve XVIII. yüzyıllardaki siyasi gelişmeler

Osmanlı Devleti'nin "egemen devlet" özelliğini yitirmeye başlaması

Osmanlı Devleti'ne karşı oluşturulan Kutsal İttifak

Westphalia Barışı'nın yüzyıllar süren etkisi

Denizlerde hâkimiyet mücadeleleri

XVII. YÜZYIL SİYASİ ORTAMINDA OSMANLI DEVLETİ

Avusturya ile ilişkiler

- Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılın sonlarına doğru batıda Avusturya, doğuda Safevilerle mücadele etmiştir.
- 1533'te imzalanan İstanbul Antlaşması ile Avusturya (Habsburg) Osmanlı Devleti'nin üstünlüğünü kabul etti. (Osmanlı Sadrazamı ile Avusturya Arşidükü eşit sayıldı)
- Zıtvectorok Antlaşması, İstanbul Antlaşması ile elde edilen üstünlüğün kaybedilmesine neden oldu. (Osmanlı Padişahı ile Avusturya Arşidükü eşit sayıldı)
- Zıtvectorok Antlaşması ile Osmanlı Devleti dış politikada prestij kaybetti
- Osmanlı Devleti ile diplomatik protokolde Avusturya ile mütekabiliyet esası belirleyici oldu

Safeviler (İran) ile ilişkiler

- NEDEN :Safevi Devleti'nin Osmanlı şehzadelerini kışkırtması, İpek Yolu üzerinde denetim kurması, Osmanlı Devleti aleyhine ittifaklara girmesi ve Şiilik propagandası yapması Osmanlı ile savaşların nedenleridir.
- III. Murat Dönemi'nde 1590'da imzalanan Ferhat Paşa Antlaşması ile Osmanlı doğudaki en geniş sınırlarına ulaştı.
- Ahmet Dönemi'nde (1603-1617) Savaşlar 1612'de imzalanan Nasuh Paşa Antlaşması ile sona erdi.

II. Osman (Genç) Dönemi'nde (1618-1622) Safeviler ile Serav Antlaşması (1618) imzalandı.

IV. Murat (1623-1640), Revan ve Bağdat Seferi'ni bizzat komuta ederek Bağdat Kalesi'ni aldı ve Safevilerle 1639'da Kasr-ı Şirin Antlaşması'nı imzaladı.

IV. Murat'a Bağdat Fatihî ünvanı verildi

Kasr-ı Şirin Antlaşması Bugünkü Türk-İran sınırına yakın bir sınır belirlemesi bakımından önemlidir

Lehistan ile ilişkiler

Osmanlı Devleti'nin XVI ve XVII. yüzyıllarda Avusturya, Kutsal Roma Germen İmparatorluğu ve Rusya ile mücadele ettiği dönemde Lehistan, tampon bölge konumundaydı.

Lehistan'ın, Osmanlı Devleti'nin himayesinde bulunan Eflak, Boğdan ve Erdel'in iç işlerine müdahalesi ve Osmanlı topraklarına saldırılar düzenleyen Kazakları koruması üzerine II. Osman 1621'de Hotin Seferine çıkmış ancak kesin bir sonuç alamamıştır. (Yeniçerilerin disiplinsizlikleri)

Lehistan 1672'de Osmanlı Devleti'nin himayesindeki Ukrayna'ya saldırdı. Bunun üzerine Osmanlı Devleti, Lehistan'a sefer düzenledi. Kamanıçe Kalesi ele geçirilince Bucaş Antlaşması imzalandı.

Bucaş Antlaşması ile Osmanlı Batıda en geniş sınırlarına ulaştı

Venedik ile İlişkiler

Fatih döneminde Akdeniz ticaretini geliştirmek ve kendisine karşı ittifak kurmasını önlemek için Venedik'e ilk ticari ayrıcalıklar verildi

1645'de Girit'e yerleşen Malta ve diğer Hristiyan deniz korsanlarının Türk ticaret ve hac gemilerine zarar vermesi üzerine Girit adası kuşatıldı

Girit adasının 1669'da yani 24 yılda ancak alınabilmesi Osmanlı donanmasının eski gücünde olmadığını göstergesi kabul edilir.

Osmanlı-Malta İlişkileri

Malta, Akdeniz'in ortasında doğu-batı yönündeki geçiş noktasını koruyan özel konumlu bir adadır • Kanuni Sultan Süleyman'ın 1522 yılında Rodos Adası'nı alması nedeniyle buradaki şovalyeler Malta Adası'na yerleşmiştir.

Bu dönemde Malta ve Tunus, Hristiyanlığın iki önemli uç karakolu durumuna gelmişlerdir

Malta 1565'te kuşatılmış ancak alınamamıştır

Avrupalı devletler Malta'ya büyük destek vermişlerdir

Turgut Reis şehit olmuştur(**Mezarı Bugün Cezayirdedir**) **Turgut Reis Türk'tür devşirme kökenli değildir.**

Osmanlı-Rusya İlişkileri

Rusya'nın güçlenmeye başlaması XVI. Yüzyılın başlarında gerçekleşti.

Gittikçe güçlenen Rusya, varlığını sürdürebilmek için **sıcak denizlere inmek zorundaydı.**

Karadenizin ve Ukraynanın Osmanlıya ait olması nedeniyle amacına ulaşmakta zorlandı

Osmanlı ile girdiği ilk rekabette amacına ulaşamadı

Bahçesaray(**Çehrin**) Antlaşması ilk Osmanlı- Rus Antlaşmasıdır

Osmanlı-Avusturya İlişkileri

Avusturya, Avrupa'nın geneline hükmeden güçlü **Habsburg** Hanedanı'nın yönetim merkezi konumundaydı.

Avusturya'nın XVII ve XVIII. yüzyıldaki dış politikasında Avrupa Kıtası'nda Habsburg monarşisini egemen kılmak, Osmanlı Devleti'ni Avrupa'dan kovmak ve ardından Balkan ülkelerini aralarında paylaşmak için Rusya ile işbirliği yapmak vardı.

II. Viyana Kuşatması 1683

Sadrazam **Merzifonlu Kara Mustafa paşa** Osmanlı padişahı IV. Mehmet'i Viyananın alınabileceği konusunda ikna etti.

Merzifonluya göre Viyana alınırsa Osmanlı eski gücüne kavuşabilecekti

Gerekli ittifaklar yapıldı ancak Kırım Hanlığı Lehistan birliklerinin toprakları üzerinden geçerek Osmanlıya arkadan saldırmasına engel olamadı

- Osmanlı iki ateş arasında kalarak bozguna uğradı
- Merzifonlu idam edildi
- Avrupalı devletler arasında Osmanlının Avrupadan atılabileceği görüşü güçlendi
- Bu amaçla Kutsal İttifak denilen birliği kurdular

Kutsal İttifakı kıran devletler ? AVUSTURYA, VENEDİK, MALTA, RUSYA VE LEHİSTAN'DIR

MALTA

16. yıl süren savaşlar sonucunda Osmanlı barış istedi

KARLOFÇA ANTLAŞMASI (1699)

- Osmanlı, Avusturya, Venedik ve Lehistan arasında imzalanan antlaşmadır
- Osmanlı Devleti'nin Batı'da bu kadar büyük ölçüde toprak kaybettiği ilk antlaşmadır.
- Avrupa, Osmanlı Devleti'ne karşı savunmadan saldırıya geçti.
- Türklerin Avrupa'da ilerleyişi durdu ve geri çekiliş başladı
- Lehistan'a Podolya, Venedik'e Mora ve Dalmaçya Kıyıları, Avusturya'ya Macaristan verildi.
- Avusturya Osmanlı topraklarında yaşayan Katoliklere mezhep özgürlüğü verilmesi ile ilgili madde ile Osmanlının iç işlerine karışma fırsatı buldu
- Osmanlı bu antlaşma ile birlikte isteklerini dikte ettiren bir devlet olmaktan çıkmış ve masabaşı diplomasisi ile tanışmıştır
- Osmanlıda Bürokrasi ön plana çıkmış, **Reis-ül Küttap'ın** (dış işlerinden sorumlu divan üyesi) önemi artarak sadrazamlığa kadar yükselmiştir.

WESTPHALIA BARIŞI'NDAN MODERN DEVLETLER HUKUKUNA

Otuz Yıl Savaşları (1618-1648)

- Avrupadaki mezhep savaşlarıdır
- Temeli Reform hareketlerine dayanır
- Kutsal Roma Germen İmparatorluğunun merkezi gücünü korumak için Protestanlığı yok etmek istemesi ve Reform hareketleri sonucunda imzalanan 1555 Augsburg antlaşmasının şartlarının iki taraf tarafından da çiğnenmesi savaşların temel nedenleridir.
- Savaş Katolik Kutsal Roma Germen İmparatorluğu ile Protestan Alman prenslikleri arasında başlamıştır
- Fransa Katolik olmasına rağmen Habsburg Hanedanının avrupadaki gücünü kırmak için Protestanların tarafında savaşmıştır
- Savaşı Protestanlar kazanmıştır
- Fransa XIX. Yüzyıla kadar Avrupanın yeni büyük gücüne dönüşmüştür
- Kutsal Roma Germen İmparatorluğu dağılma sürecine girmiştir
- Almanya yüzlerce küçük prensliğe bölündü ve yerel hanedanlar öne çıkmaya başladı
- Almanya 1871'e kadar siyasi birliğini sağlayamadı
- Hollanda İspanya'dan ayrılarak bağımsız oldu, İsviçre'nin bağımsızlığı tanındı
- İspanya güç kaybetti

- Papalık darbe yedi
- İngiltere savaşlara katılmadığı için gücünü korudu
- 1648 Westphalia Antlaşması ile Avrupa halkına mezhep seçme özgürlüğü verilmiştir
- Avrupa'da Modern Hukuk sisteminin temeli kabul edilir
- Avrupa'da seküler (dünyevi-laik) devlet düzenleri kurulmaya başlandı.
- Din özgürlüğü devletlerin milli kiliselerini kurmasına ve milli devlet anlayışının güçlenmesine neden oldu
- Westphalia, Napolyon sonrasında Avrupa'nın yapısının belirlendiği 1815 Viyana Antlaşması'na
- kadar Avrupa kamu hukukunun temeli oldu

AÇIK SULARDA GÜÇ MÜCADELESİ

XVII-XVIII. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nde Ticaret

- Coğrafi keşiflerin etkisiyle Akdeniz limanları yerine Atlas Okyanusundaki limanların önem kazanması Osmanlıyı olumsuz etkiledi
- İlk olarak Fransaya verdiği kapitülasyonları XVIII. yüzyılda başka devletlere de tanımak zorunda kaldı
- Uluslararası bir ticaret filosu olmaması nedeniyle gelişen sömürgeci devletler ile rekabet edemedi
- Baharat ve İpek yolundan yeterli geliri elde edememeye başladı
- Ticaret sahası dış denizler oldu, iç denizler önemini kaybetti
- Akdeniz ticareti 1869'da Süveyş Kanalı'nın açıldığı tarihe kadar bir durgunluk dönemi geçirdi.

İspanya ve Portekiz'in Denizcilik Faaliyetleri

- İlk sömürgeci devletler olarak ortaya çıktılar
- İspanya Portekizle birleşerek güçlendi ancak sömürge imparatorlukları uzun ömürlü olmadı
- Otuz yıl savaşlarında yenilmesi rekabet gücünü azalttı
- İspanya İngiltere ile girdiği rekabeti kaybetti
- Birçok eski İspanyol ve Portekiz sömürgesi güçlenen Hollanda ve İngiltere'nin eline geçti.

Fransa Siyaseti ve Sömürgeciliği

- İlk sömürgeleri Güney ve Kuzey Amerika'da Karayip Denizi ve adaları oldu.
- Bu bölgeden elde ettiği zengin şeker kamışı ticareti ile zenginleşti
- Ancak bölgeyi sonra İngiltere'ye kaptırdı
- İngiltere ile birlikte zamanla sömürge dünyasının en büyük isimleri hâline geldi
- İlk defa Afrika Kıtası'na yönelen ülke oldu. Senegal ile başlayan Afrika sömürgeciliğinde en büyük gelir kaynağını köle ticareti teşkil etti
- Avrupa dışındaki sömürgelerinin pek çoğunu, rakibi ve takipçisi olan İngiltere'ye terk etti (1763).

İngiltere'nin Denizaşırı Güç Hâline Gelmesi

- İngiltere, başta Amerika Kıtası olmak üzere yeni keşfedilen bölgelere kendi halkını yerleştirdi.

- Kıta Avrupası'nda takip ettiği denge politikasında başarılı oldu ve Avrupa'nın hakemi durumuna yükseldi
- Mali yönden Avrupa devletlerinin finans kaynağı durumuna geldi
 - Bu süreçte en önemli rakibi Hollanda oldu
- İngiltere, // Rus deniz gücünü Baltık bölgesindeki İsveç hâkimiyetine karşı bir denge olarak düşündüğü için Rus gemilerine limanlarını açtı, personel takviyesi yaptı, eğitim ve lojistik destek sağladı.
- İngiltere'ye bu dönemde "üzerinde güneş batmayan imparatorluk" unvanı verilmiştir.

Hollanda'nın Sömürge İmparatorluğuna Dönüşümü

- Westphalia Barışı (1648) ile İspanya, Hollanda'nın bağımsızlığını resmen tanıdı
- Avrupa teknelerinin yarısına hâkim olarak dünya deniz taşımacılığının büyük kısmını ele geçirip bütün Avrupa'nın ticaret araçları hâline geldi.
- 1795'ten 1815'e kadar Fransız istilâsına maruz kalan Hollanda teknelerinin çoğunu kaybetti, kolonilerini ise İngiltere'ye kaptırdı.
- Şirketlerini feshetti

Rusya'nın Açık Denizlere Açılması

- Sıcak denizlere çıkışı olmayan bir ülke konumunda olan Rusya'da deniz ticareti gelişmemişti
- Rusya, karşısında menfaatleri gereğince Osmanlı Devleti'ni destekleyen İngiltere ve Fransa'yı buldu.
- Özellikle Kırım, Rusya için çok önemliydi çünkü Kırım; Karadeniz'e, İstanbul'a, Boğazlar'a ve Akdeniz'e açılmanın kapısı konumundaydı.
- Rus Çar'ı I. **Petro** Balkanlar'daki Slavları kendine bağlamak için burada (**Panslavizm**) politikası uyguladı. ?
- 1770'de İngilizlerden aldığı destekle Avrupa'nın çevresinden dolaşım Sakız Adası'nın karşısındaki **Çeşme'de** Türk donanmasını yaktı.
- **1774'te** Karadeniz üzerinde hâkimiyet kurup 1783'te de Kırım'ı resmen topraklarına kattı. Osmanlı Devleti 1792 Yaş Antlaşması ile Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu kabul etti.

Yeni Çağ'da İtalya

- İtalya, Coğrafi Keşifler sonrası uluslararası ticaretin Akdeniz'den çok okyanuslara taşınmasıyla XVII. yüzyılda uzun bir durgunluk dönemine girdi.
- Salgın hastalıklar, fakirlik ve eşkiyalık arttı
- Önce İspanya'nın sonra Avusturyanın istilasına uğradı
- 1870 yılına kadar siyasi birliğini kuramadı
- Sömürgecilikte geç kaldı

Osmanlı Devleti'nin Karadeniz Hâkimiyetinin Zayıflama Süreci

Kırım'ın Osmanlı hâkimiyeti altına girmesiyle Karadeniz bir iç deniz özelliği kazanmıştı. Osmanlı Devleti'nin Karadeniz ve Boğazlar'da hâkimiyetini tek taraflı olarak kullanması "Boğazlar'ın Kapalılığı İlkesi" şeklinde nitelendirilmiştir. Rusya Çar I. Petro liderliğinde güçlü bir tehdit unsuru hâline geldi

1700 İstanbul Antlaşması ile Azak Kalesi 🏰 Rusya'ya bırakılmıştı

- Rus tüccarların Karadeniz'deki statüleri 1739 tarihli Belgrad Antlaşması ile belirlendi
- Ancak Rus gemilerine Karadeniz'de seyrüsefer (gidiş geliş) hakkı tanınmadı
- Ruslar bağımsızlık vaatleri ile bazı Tatar prenslerini kendi taraflarına çekmeyi başarinca
- 1771'de Kırım'a saldırdı
- Rusya, sürekli olarak Kırım Hanlığı'nın iç işlerine müdahale etti
- Rusya 1783'te Kırım'ı işgal ederek topraklarına kattı.
- Yaş Antlaşması'na göre Osmanlı Devleti Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu resmen kabul etti (1792)

Osmanlı Devleti'nin Akdeniz Hâkimiyetinin Zayıflamasının Nedenleri

Coğrafi Keşifler sonrası Atlas Okyanusu'na komşu olan ülkelerin ticareti gelişince Akdeniz ticaretinin eski önemini yitirmesi

Baharat Yolu'nun ticari önemini azalması

Avrupa ülkelerinin yönünü batıya veya farklı alternatif ticaret yollarına çevirmesi
Deniz ticaretini canlı tutmak isteyen Osmanlı Devletinin Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermesi ile Akdeniz ve Karadeniz'deki ticaretin yabancı devletlerin tekeline girmesi

İnebahtı Savaşı'ndan 🚢 (1571) Girit Adası Seferleri'ne (1645) kadar Akdeniz'de ciddi bir savaşa girmeyen Osmanlı donanmasının bakımsız kalması

Avrupa devletlerin savaş dönemlerinde denizde düşmanlarını yıpratmak amacıyla izinli korsanları kullanması

Osmanlı Devletinin, izinli korsanları yakaladığında korsanlık iznini gösteren belgelerinin mevcut olması durumunda onları tutuklayamaması

Osmanlı Donanmasında Revizyon 🚢🚢🚢🚢🚢

- Osmanlı donanması 3 dönemde incelenir

1- Kürekli gemiler dönemi (Kadırgalar) XVII. yüzyıla kadar

2-Yelkenli gemiler dönemi (Kalyonlar) XIX. yüzyıla kadar

3-Buharlı gemiler dönemi (Sanayi Devrimi ile)XIX. yüzyıldan yıkılana kadar

- İlk dönemlerde Venedik tekniği örnek alındı
- Barbaros Hayrettin Paşa döneminde Osmanlıya has gemiler yapıldı
- Yaz mevsiminin uzun sürmesi ve rüzgar azlığı nedeniyle Akdenizde büyük yelkenli gemiler fazla tercih edilmedi
- Barbaros Hayrettin Paşa modeline göre :Manevra kabiliyeti yüksek, savaşta hızlı hareket edebilen, rüzgâr gücüne bağımlı olmayan gemiler ve genellikle kadırgalar tercih edildi
- XVII. yüzyılın ortalarından itibaren Kalyona geçiş yapıldı
- Girit kuşatması sırasında Venedik'in Çanakkale boğazını Kalyonlarla Ablukaya alması Osmanlıda Kalyona Kalyonla karşılık verme anlayışını doğurdu.
- Bahriye Kanunnamesi (1701) ile **kalyon** üretimine hız verilmiş, kalyonlar ebat olarak büyütülmüş
- ve geliştirilmiştir.

- **Kalyon** üretimi için Garp Ocakları ile iş birliği yapıldı
- Garp Ocakları, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki üç eyaletine verilen ortak addır. (Tunus, Cezayir ve Trablusgarp)

1700-1774 YILLARI ARASINDAKİ SİYASİ GELİŞMELER

- II. Mustafa Edirne'nin başkent olacağı iddiaları isyana dönüşünce tahttan indirilerek yerine III. Ahmet tahta geçirildi. (Edirne Olayı) (Merkezi Otorite azlığını gösterir)

Osmanlı-Rus İlişkileri 🇧🇪 // 🇹🇷

- Rusların Balkanlar'daki bütün Slavları bir bayrak altında toplama ideali (**Panslavizm**), **sıcak denizlere inme gibi** hedefleri vardı
- 1709'daki Poltava Savaşı'nda Rusya'ya yenilen İsveç Kralı Demirbaş Şarl'ın Osmanlı sarayına sığınma Rusya ile Osmanlı devletinin arasını bozdu
- İsveç ordusunu takip eden Rus kuvvetleri sınırı geçerek Osmanlı topraklarına girdi.
- Rusya hem Balkanlar'daki Slav topluluklarını Osmanlı Devleti'ne karşı isyana kışkırtıp hem de İstanbul Antlaşması'na aykırı biçimde Osmanlı sınırına kaleler yaptı.
- Osmanlı Devleti'nin İsveç Kralı'nı sınır dışı etmemesinden dolayı gergin ortam bir Osmanlı-Rus savaşına dönüştü
- Sadrazam Baltacı Mehmet Paşa komutasında Rusya üzerine sefere çıkan Osmanlı Rus ordusunu Prut Irmağı kıyısında yenilgiye uğrattı 1711. Rusyanın isteği ile barış imzalandı
- Prut Antlaşması'yla Rusya, Azak Kalesi'ni Osmanlı Devleti'ne geri verdi ve İstanbul'da elçi bulundurma hakkından vazgeçti.
- **Önemi** : Prut Zaferi, Karlofça Antlaşması'ndan sonra Osmanlı Devleti için eski güçlü devrine yeniden dönme umudunu doğurdu

Osmanlı-Venedik-Avusturya İlişkileri

- Venedik'in Karlofça Antlaşması'na aykırı olarak Akdeniz'deki Osmanlı ticaret gemilerine zarar vermeye başlaması ve Karadağlıları Osmanlı Devleti'ne karşı isyana teşvik etmesi üzerine savaş başladı
- Osmanlı Mora'yı Venedik'ten geri aldı (Karlofça ile verilmişti)
- Avusturya bunu Karlofça Antlaşması'nın ihlali sayıp Venedik'in yanında yer alarak Osmanlı Devleti'ne savaş açtı
- Osmanlı ordusu Petervaradin'de Avusturya ordusuna yenildi
- İngiltere ve Hollanda'nın arabulucuğu ile Osmanlı barış istedi
- 1718 Pasarofça antlaşmasıyla Avusturya'ya bazı topraklar verildi
- **ÖNEMİ** : Osmanlı'nın kaybettiği toprakları alabilme umudu kalmadı
- Bu antlaşmayla birlikte Lale devrine girildi

Osmanlı-Safevi İlişkileri

- İran'ın iç karışıklıklar nedeniyle parçalanma sürecine girmesinden yararlanmak isteyen Rus

- Çarı I. Petro harekete geçerek Hazar Denizi'nin batı kıyılarındaki Derbent ve Bakü'yü işgal etti.
1722
- İran'da şah olan II. Tahmasb'ın da Osmanlı Devleti'nden yardım istemesi üzerine sefere çıkıldı.
- Osmanlı Devleti ile Rusya arasında İstanbul Antlaşması (1724) imzalandı. Bu antlaşma ile İran'ın kuzeydeki toprakları Osmanlı ve Rusya arasında paylaşıldı.
- İstanbul Antlaşması (1724), Safeviler tarafından tepkiyle karşılandı.
- İsfahan'ı ele geçiren Nadir Han Safevilerin başına geçti ve ülke içinde birliği sağlanınca Osmanlı ile İran arasında savaş başladı
- Arpaçay Muharebesi'nde (1735) Osmanlı kuvvetleri mağlup oldu.
- Kendisini İran Şahı ilan ettiren Nadir Han adına hutbe okutup, sikke kestirip hanedanlığını kurdu. Böylece Safevi Devleti son bulup yerine Afşar Hanedanlığı kuruldu.
- 1746 yılında iki devlet arasında **Kasr-ı Şirin** Antlaşması şartlarını içeren Kerden Antlaşması
- imzalandı.

1768-1774 yılları arası Osmanlı-Rus Mücadelesi ve Etkileri

- Kırım ve Karadeniz hakimiyeti için yapılan savaşlardan Osmanlı yenik çıktı ve **1774** tarihli **Küçük Kaynarca** Antlaşması imzalandı
- Küçük Kaynarca Antlaşması ile;
- Kırım bağımsız oldu ve sadece halkı dinî bakımdan halifeye bağlandı.
- Rus gemilerinin iki ülkenin topraklarını çevreleyen denizlerde serbestçe dolaşması kabul edildi.
- Osmanlı Devleti Rusya'ya savaş tazminatı ödedi (ilk kez bir devlete tazminat ödedi)
- **Rusya'ya kapitülasyonlardan** yararlanma hakkı verildi
- **Küçük Kaynarca** Antlaşması ile Rusya, tarihinde ilk defa Karadeniz'e çıktı
- İstanbul'u muhtemel bir saldırıya karşı korumak için Boğaz girişinde beş kale yapıldı.
- Karadeniz artık güvenli deniz olma özelliğini yitirip Osmanlı Devleti için bir tehlike ve baskı unsuru olmaya başladı
- **Ortodoks halkların koruyuculuğunu?** alarak sürekli Osmanlı Devleti'nin iç işlerine müdahale etme fırsatı elde etti
- Ruslar, tarihi emellerine ulaştı.
- Konsoloslukları sayesinde Balkan milletleri ile yakın temasta bulunarak **Panslavizm politikası** için uygun zemin hazırlama imkânına da kavuştu.